

Tweede Oegstgeester Dictee

Auteur: Hans Maarten van den Brink

Volgens de meest plausibele hypothese ben ik in Oegstgeest geconcipeerd. Zeker is, dat ik er de formatieve jaren tot en met de era van de adolescentie heb geabsolveerd. Nu ligt er ergens in het chique dorp een trottoirtegel met daarop, in silhouet, mijn konterfeitsel.

Nostalgie remisceren doe ik nochtans zelden. De antieke antecedenten van het deftige dorp boeien mij meer dan contemporaine, egomane femelarij.

Dankzij recent archeologisch onderzoek en uit consultatie van de relevante historiografie weet men dat het een van de oudste nederzettingen van occidentaal Nederland is geweest. Een samenvloeiing van stroompjes, gesitueerd nabij de monding van de Rijn.

Sint-Willibrord landde er in het jaar onzes Heren 690 vanuit Ierland. Hij kwam als missionaris om de autochtonen te kerstenen, hun altaren te ontwijden en andere vormen van agressief iconoclasm te praktiseren. Of hij ook, zoals Islamitische Staat, de heidenen door onthoofding decimeerde, staat in de soms apocriefe hagiografieën niet vermeld.

Een dergelijk lot trof wel zijn compagnon Bonifatius wiens leven veel parallellen vertoont met dat van de latere aartsbisschop en metropoliet. Ze genoten beiden protectie van Pepijn van Herstal, de hofmeier.

Uit deze Merovingische tijd is wat keramiek overgebleven en zijn resten gevonden van beschoeiingen in het toenmalige krekenslandschap. Onlangs werd een zevende-eeuwse, met halfedelstenen ingelegde zilveren schaal opgedolven. Om uit deze singuliere vondst te deduceren dat Oegstgeest ook toen al per se een rijke en elitaire enclave was met een kosmopolitische atmosfeer en mercantiele aspiraties lijkt een typisch exemplaar van lokaal patriottisme. Verder zijn er immers nauwelijks ruïneuze resten bewaard uit deze epoche, zelfs geen bewijzen van een aristocratische funeraire cultuur.

Het archaische Oegstgeest is dan ook vooral imaginair. Een groot dorp met verschillende kernen in een weids landschap dat zijn ontstaan dankt aan deltavorming, zandaanwas uit zee en een beetje tektoniek. De vruchtbare geestgronden zijn zeer geschikt voor agrarische en horticulturele doeleinden, meer specifiek de teelt van de populaire eenzaadlobbige plant die wij kennen onder zijn courante roepnaam 'tulp'.

De obese tulp, de brave hyacint en ook de extravagantere variëtiëten als de obscene, priapisch angehauchte *Amorphophallus bulbifer*, worden er nog steeds enthousiast gecultiveerd. >>

Ook de cultus van de heilige Willibrord kent een dergelijke continuïteit. Zelf diende ik jarenlang, gekleed in soutane en superplie, soms zelfs in kazuifel, de mis in onze parochiekerk, waar in een schrijn een van de relikwieën van de heilige wordt bewaard. Ik leerde op catechisatie over de betekenis van de eucharistie als sacrament en over het briljante dogma van de transsubstantiatie. Ook zong ik koralen, hoog onder de architraven van regressieve neogotische baksteenarchitectuur, zo exemplarisch voor roomse renaissance. Wij stonden naast het orgel onder het gewelf met zijn trommelvliessplijtende akoestiek, maar met het oog op mijn acrofobie wel veilig achter een gepolitoerde balustrade.

In de zestiende en in de gouden eeuw werd Oegstgeest definitief door het verwaten Lugdunum Batavorum overvleugeld en tot prieeldorp voor forensen [ook: forenzen] gereduceerd. Slechts de nomenclatuur in het Oranjepark herinnert aan die periode. Burgemeester Van Griethuyzen heeft er zich aan zijn plein omringd met monarchale eega's: Louise de Coligny, Anna van Buren, Charlotte de Bourbon alsmede Emma van Waldeck-Pyrmont, de latere regentes.

De achttiende-eeuwse buitenplaatsen Poelgeest en Endegeest zijn de eminentste Oegstgeester monumenten. Het eerste is nu een conferentieoord en gastronomiebedrijf, het laatstgenoemde al sinds lang een inrichting voor psychiatrische patiënten, vroeger vaak hysterici en gewelddadigen, tegenwoordig vast ook lijdens aan welvaartsziekten als burn-out en ADHD.

Mijn vader was er in de jaren zestig employé, althans psychotherapeut in opleiding. Op de landerijen van de inrichting, met zijn gazons en bosschages heb ik mij in die jaren vaak vermeid.

Waarom zou ik Oegstgeest dan nu vermijden? Waarom niet terug? Als ik een impresario had, zou hij over het antwoord niet lang hoeven prakkiseren: dat boek is al geschreven. Waarom spellen zoveel Nederlanders de naam van het dorp dan nog steeds verkeerd?